

การประเมินผลโครงการ พัฒนาอาสาสมัครเยาวชนดูแลผู้พิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการ
เทศบาลเมืองปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Project Evaluation on Youth volunteer Development to Care for the Disabled
to Promote the Quality of Life for the Disabled, Pak Poon Municipality,
Muang District, Nakhon Si Thammarat Province

กัณท์จรี แสงวงการ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ 2) เพื่อศึกษาการปฏิบัติในการดูแลผู้พิการและการเผยแพร่ความรู้ในการดูแลผู้พิการของเยาวชนให้กับครอบครัวผู้พิการ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนอาสาสมัครดูแลผู้พิการที่เข้าร่วมการอบรมในโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของเยาวชนอาสาสมัครดูแลผู้พิการ สอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติและการเผยแพร่ความรู้ของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดูแลผู้พิการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) เยาวชนมีความรู้ในการดูแลผู้พิการอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 99.6 สูงกว่าร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากเยาวชนมีพื้นฐานระดับความรู้สูง และสนใจในการดูแลผู้พิการอยู่แล้วจึงมีความรู้ในการดูแลผู้พิการอยู่ในระดับสูง 2) การนำความรู้ในการดูแลผู้พิการไปปฏิบัติและเผยแพร่มากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ การลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน เพื่อสังเกตอาการของผู้พิการ รองลงมาคือ การสร้างความคุ้นเคยกับผู้พิการได้รวดเร็วเพียงใด และการให้ความช่วยเหลือผู้พิการ 3) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรจัดให้ต่อเนื่อง ควรมีวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เสนอกิจกรรม ควรให้เป็นไปตามความสนใจ

คำสำคัญ ความรู้ ความเข้าใจ การดูแลผู้พิการ การปฏิบัติตน การเผยแพร่ความรู้แก่ผู้พิการ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Abstract

This research aims to 1) study the knowledge and understanding of the youth in caring for the disabled. 2) study the practice of caring for the disabled and disseminating the knowledge of caring for the disabled to the families. The sample consisted of 100 volunteer youths who participated in the program on quality of life for the disabled. The tools used in the study were the questionnaire. The researcher divided the questionnaire into 4 parts as follows: General information of the respondents, Knowledge Test of Disabled Youth Volunteers, the level of practice and dissemination of youth knowledge in caring for people with disabilities, barriers and suggestions for caring for the disabled. Data were analyzed by means of percentage, means, and standard deviation. The results showed that: 1) There was a high level of knowledge about caring for the disabled at 99.6% higher than the criteria set at than 80%. The youth had a high level of knowledge. 2) The knowledge in caring for the disabled in the first three levels were the home visit to observe the symptoms, the quick acquainted with disabilities. and the second. To help the disabilities who needed your help. 3) The activities should be organized continuously. There should be external lecturers to provide knowledge on various issues. It should be voluntary.

Keyword Knowledge, Understanding, Care for Persons with Disabilities, Practices, Educating the Disabled

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้มาตรการทางสังคมเข้ามาแก้ไข มาตรการทางสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง คือทุกฝ่ายและทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องในการสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนไทยให้มั่นคง เพื่อให้เป็นฐานรองรับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ พื้นฐานจิตใจ ที่สำคัญที่จะต้องรับแรงโดยด่วน ก็คือการปลูกฝังจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นแก่คนไทยการฟื้นฟูเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพ หรือการเสริมสร้าง ความสามารถ คนพิการให้มีสมรรถภาพดีขึ้น โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ ในการช่วยส่งเสริม ในเรื่องของ การจัดสวัสดิการ การพิทักษ์สิทธิ และการฝึกอบรมเพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงาน หรือดำรงชีวิตอยู่ในสังคมทัดเทียมคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นทางการแพทย์ การศึกษา อาชีพ และสังคม ซึ่งคนพิการส่วนใหญ่จะอาศัยตามชนบท หรือพื้นที่ห่างไกลจึงทำให้ชุมชนขาดองค์ความรู้ ในสิทธิของคนพิการ รวมถึงการขาดการแนะนำจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ การให้บริการยังอยู่ในลักษณะของการตั้งรับและมีบุคคล การน้อยประกอบกับเรื่องของคนพิการยังเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญในมุมมองของชุมชน (บุษราคัม จำปา, 2550: 10)

ปัจจุบันเทศบาลเมืองปากพูน มีคนพิการที่จดทะเบียนแล้ว จำนวน 380 คน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของคนกลุ่มนี้จึงได้จัดทำโครงการเยาวชนคนดีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการขึ้น เพื่อให้การฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการนำเยาวชนผู้มีจิตอาสาที่ผ่านการฝึกอบรม และทำงาน

อยู่ในพื้นที่มาฝึกอบรมและใช้ชีวิตร่วมกับผู้พิการ ครอบครัวผู้พิการ เพื่อสานสายใยรักความผูกพัน ความมีเมตตาและเอื้ออาทรต่อผู้พิการ ทำให้ทั้งผู้พิการและผู้ดูแลมีความสุข เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ อันนำไปสู่สังคมอยู่ดีมีสุขในอนาคตต่อไป (เทศบาลเมืองปากพูน, 2556: 34)

จากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ พ.ศ. 2550 ที่ส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ การจัดสวัสดิการ การพิทักษ์สิทธิ และการสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การดูแลผู้ด้อยโอกาสในสังคม เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ให้มีจิตใจโอบอ้อมอารีใช้ชีวิตในสังคมอย่างร่มเย็นจะส่งผลให้เยาวชนประสบความสำเร็จในชีวิต เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ พัฒนาประเทศชาติได้ในอนาคต ซึ่งมีกิจกรรมมากมายในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลทั่วไป ในสังคม ไม่ว่าจะเป็น เด็ก และเยาวชนเองก็เช่นกัน นอกเหนือจากเวลาเรียนแล้วยังมีกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ อีกมากมายให้เลือกทำ ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อย่างเช่น การเป็นอาสาสมัครการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ก็เป็นอีกหนึ่งกิจกรรม ที่สามารถให้ประสบการณ์แก่ผู้ทำได้พัฒนาฝึกฝนตนเองในด้านที่สนใจ และทำให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์จากสิ่งที่เราทำด้วย มีการจัดการอบรมทักษะในการดูแลผู้พิการให้กับเยาวชนที่อาสาสมัครเข้ามาดูแลผู้พิการ จำนวน 100 คน และเปิดโอกาสให้เยาวชนจิตอาสาปฏิบัติ ดูแลผู้พิการที่ต้องการความช่วยเหลือใกล้บ้าน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้พิการสามารถฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ โดยมีอาสาสมัครเยาวชนเป็นผู้ดูแล และให้ความช่วยเหลือ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการของเทศบาลเมืองปากพูน

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ การปฏิบัติในการดูแลผู้พิการมีการฟื้นฟูการเสริมสร้างสมรรถภาพ หรือการเสริมสร้าง ความสามารถ คนพิการให้มีสมรรถภาพดีขึ้น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการ ช่วยในเรื่องของการฟื้นฟูสมรรถภาพ ลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน และรวมไปถึงการเผยแพร่ความรู้ในการดูแลผู้พิการ ให้กับครอบครัวผู้พิการ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การเข้าใจผู้พิการ ให้ความอบอุ่นแก่ผู้พิการ เพื่อให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เทศบาลเมืองปากพูน จึงได้จัดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติในการดูแลผู้พิการและการเผยแพร่ความรู้ในการดูแลผู้พิการของเยาวชน

ให้กับครอบครัวผู้พิการ

การดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้เป็นเยาวชนอาสาสมัครดูแลผู้พิการที่ผ่านการอบรมในโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ จำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินได้กำหนดการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการ พัฒนาอาสาสมัครเยาวชนดูแลผู้พิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการ เทศบาลเมืองปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1. ศึกษาขอบข่ายเนื้อหาจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติและการเผยแพร่ความรู้ของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ
3. กำหนดความหมาย และนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรต่าง ๆ
4. กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของเยาวชนอาสาสมัครดูแลผู้พิการ
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติและการเผยแพร่ความรู้ของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ
 - ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดูแลผู้พิการ
5. เขียนแบบสอบถามฉบับร่าง
6. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข
7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ
8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรง เพื่อให้แบบทดสอบและแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาตรงตามประเด็นที่ต้องการศึกษาและเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข
9. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ โดยนำไปทดลองกับเยาวชน กลุ่มตัวอย่างตำบล ท่าศาลา จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร KR 20 และหาค่าของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค พบว่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดูแลผู้พิการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .445 แบบทดสอบการปฏิบัติและการถ่ายทอดความรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .832

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาอาสาสมัครเยาวชนดูแลผู้พิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการและรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล

ผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามเยาวชนอาสาสมัครดูแลผู้พิการที่เข้าร่วมโครงการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน 100 ชุด ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS(Statistical Package for Social Science) ดำเนินการดังนี้

วิเคราะห์ร้อยละ ในข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป

วิเคราะห์ร้อยละ ของเยาวชนที่ทำแบบทดสอบถูกต้องในแต่ละข้อ

วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของเยาวชน ในการนำไปปฏิบัติ และเผยแพร่ความรู้แก่ผู้พิการ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
%	แทน	ร้อยละ (Percentage)
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean)
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลตามลำดับดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจ ของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ(Check-list) ซึ่งมีคำตอบเป็น 2 ตัวเลือก (ใช่ หรือ ไม่ใช่) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

เกณฑ์การให้คะแนน

1. การตรวจให้คะแนนแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจ ของเยาวชนอาสาสมัครดูแลผู้พิการ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามถูกต้อง ได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน และการประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจ ของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	0 - 8	คะแนน หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจในระดับ	ต่ำ
คะแนน	9 - 11	คะแนน หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจในระดับ	ปานกลาง
คะแนน	12 - 15	คะแนน หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจในระดับ	สูง

เกณฑ์ประเมินที่ถือว่าผ่านเกณฑ์คือกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลผู้พิการในระดับสูง

2. การตรวจให้คะแนนระดับการนำไปปฏิบัติและการเผยแพร่ความรู้ในการดูแลผู้พิการของเยาวชน มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งการประมาณค่าออกเป็น 5 ระดับ คือปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, : 22-25)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีพฤติกรรมนั้นในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีพฤติกรรมนั้นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีพฤติกรรมนั้นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีพฤติกรรมนั้นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีพฤติกรรมนั้นในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ประเมินที่ถือว่าผ่านเกณฑ์คือกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีระดับการนำไปปฏิบัติ/และการเผยแพร่ความรู้ในการดูแลผู้พิการ ในระดับมาก

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้เสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ข้อมูลทั่วไปของเยาวชน ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาสาสมัครเยาวชนดูแลผู้พิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในการดูแลผู้พิการของเยาวชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ในการดูแลผู้พิการของเยาวชนให้กับครอบครัวผู้พิการ

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิหลัง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ :		
ชาย	53	53.0
หญิง	47	47.0
รวม	100	100
2. อายุ :		
10 –12 ปี	11	11.0
13 –15 ปี	62	62.0
16 ปีขึ้นไป	27	27.0
รวม	100	100
3.ระดับการศึกษา :		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	0	0.0
ประถมศึกษา	11	11.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	62	62.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช	27	27.0
รวม	100	100
4. อาชีพของผู้ปกครอง :		
ข้าราชการ	11	11.0
เกษตรกร	30	30.0

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิหลัง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
ค้าขาย	20	20.0
ประมง	9	9.0
รับจ้าง	30	30.0
ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
อื่น ๆ	0	0.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 1 พบว่าข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 100 คน ได้แก่เพศชายจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 เป็นเพศหญิงจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 ส่วนใหญ่มีอายุ 13-15ปีขึ้นไปร้อยละ 62.0 รองลงมามีอายุ 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.0 และน้อยที่สุดอายุ 10-12 ปี ร้อยละ 11.0 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 62.0 รองลงมามีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 11.0 รองลงมามีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 27.0 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 30.0 และอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 30.0 รองลงมาอาชีพค้าขาย ร้อยละ 20.0 รองลงมาอาชีพข้าราชการ ร้อยละ 11.0 และอาชีพประมงร้อยละ 9.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ในการดูแลผู้พิการของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ในการดูแลผู้พิการ แบ่งตามระดับคะแนนดังนี้

ตาราง 2 แสดงการตอบคำถามในการวัดความรู้ในการดูแลผู้พิการ

ประเด็น	ระดับความรู้ความเข้าใจ	
	ถูก%	ผิด%
1.ความรู้ความเข้าใจในการสื่อสารกับผู้พิการในประเด็น (การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน)	100	0
2.มีการสร้างความคุ้นเคย และความไว้วางใจแก่ผู้พิการ	100	0
3. มีการสร้างความอบอุ่น และการให้กำลังใจแก่ผู้พิการ	100	0
4. มีการสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการแสดงออกถึงความต้องการของผู้พิการ	100	0
5. มีความพร้อม กระตือรือร้น และความเอาใจใส่ ดูแลผู้พิการ	100	0
6. มีความรู้ ความสามารถในการ ตอบคำถาม ชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือแก่ผู้พิการ	100	0
7. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการช่วยเหลือในด้านสุขภาพแก่ผู้พิการ	94	6
8. มีการให้ความช่วยเหลือในด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้พิการ	100	0
9 .มีความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ	100	0
10.มีการสังเกตอาการของผู้พิการอย่างสม่ำเสมอ	100	0
เฉลี่ยรวม	99.6%	

จากตาราง 2 จะเห็นว่าเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด คือเยาวชนมีความรู้ในการดูแลผู้พิการอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 99.6 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ซึ่งปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากเยาวชนมีพื้นฐานระดับความรู้สูง และสนใจในการดูแลผู้พิการอยู่แล้วจึงมีความรู้ในการดูแลผู้พิการอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละของการนำความรู้ในการดูแลผู้พิการไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้แก่ผู้พิการ

รายการ	ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติน้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
1. มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการดูแลผู้พิการ	11.0%	46.0%	42.0%	1.0%	0.0%
2 มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในการดูแลผู้พิการ	15.0%	51.0%	34.0%	0.0%	0.0%
3. การเอาใจใส่ดูแลผู้พิการให้มีความสุข	22.0%	42.0%	36.0%	0.0%	0.0%
4. เข้าใจในสิ่งที่ผู้พิการแสดงออกมา	15.0%	53.0%	31.0%	1.0%	0.0%
5. การสร้างความคุ้นเคยกับผู้พิการได้รวดเร็วเพียงใด	27.0%	46.0%	27.0%	0.0%	0.0%
6. การลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อสังเกตอาการของผู้พิการ	13.0%	62.0%	25.0%	0.0%	0.0%
7. ผู้พิการต้องการความช่วยเหลือจากท่าน	25.0%	44.0%	31.0%	0.0%	0.0%
8. มีการให้ความสนใจในการดูแลสุขภาพของผู้พิการในระดับใด	4.0%	45.0%	44.0%	2.0%	5.0%
9. ท่านมีความสนใจในการทำกิจกรรมกับผู้พิการ	16.0%	52.0%	31.0%	1.0%	0.0%
10. ท่านเป็นที่พึ่งของผู้พิการได้ในระดับใด	12.0%	50.0%	38.0%	0.0%	0.0%
11.ท่านดูแลช่วยเหลือผู้พิการตามความเหมาะสมและสมควร	5.0%	42.0%	49.0%	4.0%	0.0%
12.ท่านได้จัดกิจกรรมดูแลผู้พิการและส่งเสริมการดูแลผู้พิการ	3.0%	59.0%	31.0%	7.0%	0.0%
13.ท่านมีทักษะในการดูแลผู้พิการ	6.0%	44.0%	46.0%	4.0%	0.0%
14.ท่านนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้แก่ครอบครัวผู้พิการ	22.0%	42.0%	36.0%	0.0%	0.0%

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละของการนำความรู้ในการดูแลผู้พิการไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้แก่ผู้พิการ (ต่อ)

รายการ	ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
15.ท่านมีความรอบรู้ในการถ่ายทอดความรู้	11.0%	46.0%	42.0%	1.0%	0.0%
16.ท่านมีการจัดบริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้พิการ	15.0%	53.0%	31.0%	1.0%	0.0%
17.ท่านมีการพัฒนาสื่อและอุปกรณ์ในการช่วยเหลือผู้พิการ	15.0%	51.0%	34.0%	0.0%	0.0%
18.ท่านมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้พิการในระดับใด	11.0%	46.0%	42.0%	1.0%	0.0%
19.ท่านมีการกระตุ้นพัฒนาการด้านร่างกายของผู้พิการ	3.0%	59.0%	31.0%	7.0%	0.0%
20.ท่านมีความสามารถในการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับผู้พิการ	6.0%	44.0%	46.0%	4.0%	0.0%
ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติและการเผยแพร่ความรู้ 2.73 เท่ากับ S.D เท่ากับ 0.69					
$\bar{x} = 2.73$ หรือคิดเป็นร้อยละ 62.3					

จากตารางที่ 3 การนำความรู้ในการดูแลผู้พิการไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประเด็นที่มีการนำไปปฏิบัติมากที่สุดคะแนนสูงสุด คือ การสร้างความคุ้นเคยกับผู้พิการได้รวดเร็วเพียงใด 27.0% รองลงมาผู้พิการต้องการความช่วยเหลือจากท่าน 25.0% ลำดับที่ 3 คือ การเอาใจใส่ดูแลผู้พิการให้มีความสะดวก 22.0%

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการนำโครงการไปปฏิบัติ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการนำไปปฏิบัติ เท่ากับ 2.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.3 ซึ่งหากเทียบจากตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ในการประเมินซึ่งตั้งไว้ว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีพฤติกรรมการนำความรู้ในการดูแลผู้พิการไปปฏิบัติในระดับมาก พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการดูแลผู้พิการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดูแลผู้พิการจัดกิจกรรม จากเยาวชนที่ร่วมโครงการ โดยส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรจัดให้มืออย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ ควรมีวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เสนอกิจกรรมควรให้เป็นไปตามความสมัครใจ

สรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาอาสาสมัครเยาวชนดูแลผู้พิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงสรุปผลการประเมิน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์ชี้วัด	ผลการประเมิน	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. ความรู้ ความเข้าใจ ของเยาวชนในการดูแลผู้พิการ	เยาวชนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจ ในการดูแลผู้พิการ	✓	
2. การปฏิบัติของเยาวชนในการดูแลผู้พิการและการเผยแพร่ความรู้ในการดูแลผู้พิการของเยาวชนให้กับครอบครัวผู้พิการ	มีการปฏิบัติ และการเผยแพร่ความรู้ให้กับครอบครัวผู้พิการ		✓

อภิปรายผล

การประเมินโครงการ พัฒนาอาสาสมัครเยาวชนดูแลผู้พิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการ เทศบาลเมืองปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน ได้แก่ เพศชายจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 เป็นเพศหญิงจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 ส่วนใหญ่มีอายุ 13-15 ปีขึ้นไปร้อยละ 62.0 รองลงมามีอายุ 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.0 และน้อยที่สุดอายุ 10-12 ปี ร้อยละ 11.0 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 62.0 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 11.0 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 27.0 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 30.0 และอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 30.0 รองลงมาอาชีพค้าขาย ร้อยละ 20.0 รองลงมาอาชีพข้าราชการ ร้อยละ 11.0 และอาชีพประมงร้อยละ 9.0

การประเมินความรู้ความเข้าใจของเยาวชนในการดูแลผู้พิการผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจจากการเข้าร่วมโครงการในภาพรวมอยู่ระดับของการมีความรู้ความเข้าใจระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 99.6 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้มากกว่าร้อยละ 80 ถือว่าผ่านเกณฑ์ของการประเมินความรู้ความเข้าใจ

จากการที่เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจจากการเข้าร่วมโครงการในภาพรวมอยู่ระดับของการมีความรู้ความเข้าใจระดับสูง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการให้ความสนใจและตั้งใจฟังขณะที่วิทยากรผู้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้พิการ ประกอบกับเยาวชนมีพื้นฐานความรู้และมีการสนใจในเรื่องการดูแลผู้พิการของตนเองอยู่แล้ว จึงทำให้เยาวชนมีความรู้ในการดูแลผู้พิการอยู่ในระดับสูง การประเมินการนำความรู้ของเยาวชนที่ได้นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้แก่ผู้พิการผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า เยาวชนมีการนำความรู้ที่ได้นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับการนำไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้บ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 62.3 คะแนนค่าเฉลี่ยการนำความรู้ที่ได้นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้ภาพรวมเท่ากับ 2.73 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้มากกว่าร้อยละ 80 ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ของการประเมินการนำความรู้ที่ได้นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้

ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า เนื่องจากเยาวชนยังไม่ให้ความสำคัญในการดูแลผู้พิการเท่าที่ควร โดยเยาวชนบางคนทำให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเอาใจใส่ในการดูแลผู้พิการ เนื่องจากต้องไปเรียนหนังสือ ประกอบ

กับคนภายในครอบครัวของเยาวชนไม่ได้ย่ำเตือนและหมั่นบอกกล่าวเยาวชนให้ปฏิบัติตนในเรื่องของการดูแลผู้พิการ จึงสะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดูแลผู้พิการ แต่ยังขาดการนำความรู้ในการดูแลผู้พิการไปปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดูแลผู้พิการจัดกิจกรรมจากเยาวชนที่ร่วมโครงการ โดยส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรจัดให้มืออย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ ควรมีการจากภายนอกมาให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เสนอกิจกรรม ควรให้เป็นไปตามความสมัครใจ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการประเมินโครงการในครั้งนี้ แม้ว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้อยู่ในระดับการนำไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้บ่อยครั้ง แต่เมื่อได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากกว่าร้อยละ 80 จะพบว่าทั้ง 3 ประเด็นที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วถือว่าผ่านไม่เกณฑ์ของการประเมินทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าโครงการพัฒนาอาสาสมัครเยาวชนดูแลผู้พิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการ ไม่ดีเท่าที่ควร จึงควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาในการดำเนินโครงการในครั้งต่อไปให้ผ่านเกณฑ์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 99.6 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อยู่แล้ว ก็ยังมีเยาวชนส่วนน้อยมากยังขาดความรู้ในเรื่องของการดูแลคนพิการจะ ซึ่งต้องให้ความสำคัญโดยการให้ความรู้ในเรื่องของการดูแลผู้พิการตระหนักและเห็นความสำคัญมากขึ้นกว่านี้

ด้านการนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้ นั้น ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด ร้อยละ 62.3 ในการดำเนินงานจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้ ได้แก่ การเน้นให้เยาวชนมีการแบ่งเวลาในแต่ละช่วงของแต่ละวันเพื่อดูแลผู้พิการ โดยให้ความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบถ้าไม่เห็นถึงความสำคัญของการดูแลผู้พิการว่ามีผลเสียอย่างไร ทางองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการณรงค์ให้ผู้ใกล้ชิดและคนในครอบครัวผู้พิการ ตระหนักและให้ความสำคัญคอยย่ำเตือนให้ผู้พิการหมั่นดูแลรักษาสุขภาพตนเองเป็นประจำ จึงจะทำให้ผู้พิการตระหนักและเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนเพื่อดูแลสุขภาพมากยิ่งขึ้น

เทศบาลควรจัดให้มีการบริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขลงชุมชนเพื่อให้ความรู้และตรวจสอบสมรรถภาพร่างกายของผู้พิการเป็นประจำ

เอกสารอ้างอิง

- กมล ส่งวัฒนา. (2554). **การประเมินโครงการ**. สงขลา: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โหมยงค์ บุตรราช. (2550). **กิจกรรมบำบัด**. แพร์: โรงพยาบาลแพร์.
- เทศบาลเมืองปากพูน. (2556). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา**. นครศรีธรรมราช: เทศบาลเมืองปากพูน
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2552). **รูปแบบการจัดการเรียนร่วมแบบรวมพลัง: การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานปฏิบัติการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สกศ.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). **การวัดและประเมินผล**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุษราคัม จำปา. (2550). **จิตอาสากับการบริการช่วยเหลือคนพิการ**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยศาสนศึกษา. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (ม.ป.ป.). **ทฤษฎีและการประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- เมธาวี ภูมรินทร์. (2560). **การพัฒนาสมรรถนะและตัวชี้วัดประจำตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะความพิการ**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 60 (2): 7-18.
- ยุทธนา ทรัพย์สมบูรณ์. (2550). **ความรู้ความเข้าใจ และความพึงพอใจของประชาชน ต่อบริการสาธารณะที่ได้รับ จากสุขาภิบาล: ศึกษาเปรียบเทียบสุขาภิบาล 12 แห่ง ในจังหวัดสกลนคร**. สารนิพนธ์รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2553). **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2554). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.